

# Rijkswaterstaat helpt kansen zoeken voor MKB-bedrijven

Tekst: Herma van den Pol  
Foto's: Cumela Communicatie en Rijkswaterstaat

TEST MET NIEUWE MANIER VAN AANBESTEDEN

Samen met brancheorganisaties is Rijkswaterstaat een proef gestart om MKB-bedrijven uit te dagen de samenwerking te zoeken en als team te gaan werken. Ook is er ruimte om mee te praten over aanpassingen die de kansen voor het midden- en kleinbedrijf kunnen vergroten in een aanbesteding. Een aanpak die aansluit bij de transitieagenda 'Op weg naar een vitale infrasector' waarin Rijkswaterstaat en marktpartijen efficiënte en effectieve samenwerking stimuleren en meer ruimte maken voor experimenten en innovatie.



“Kunnen we MKB-bedrijven uitdagen om elkaar te vinden, te leren kennen en te verbinden tot teams waarin alle noodzakelijke disciplines vertegenwoordigd zijn. Teams waarbij ook grotere spelers kunnen aansluiten, maar altijd onder gezamenlijk op te stellen condities en financiële afspraken.” Het is het ideaalbeeld van Nico Willemsen, beleidsmedewerker grondverzet en cultuurtechniek bij Cumela, voor de proef van een nieuwe manier van aanbesteden waar hij namens Cumela aan meewerkt. “Samen met Rijkswaterstaat en de brancheorganisaties MKB Infra, Vereniging van Waterbouwers, Koninklijke Nederlandse Ingenieurs, Techniek Nederland en Bouwend Nederland streven we naar een methode om de hiërarchie tussen grootbedrijf en MKB-bedrijf te doorbreken.”

Dat juist het onderhoud aan de uiterwaarden is uitgekozen voor deze proef is geen toeval vertelt Willemsen. “Rijkswaterstaat realiseert zich dat bij dit werk in het bijzonder de expertise van lokale MKB-bedrijven noodzakelijk is. Alleen wil je die expertise goed benutten, dan moet je zoeken naar een manier waarop de ondernemers kunnen worden betrokken en wel op zo'n manier dat ze zich verantwoordelijk gaan voelen en bereid zijn net dat beetje extra te geven, om het project tot een succes te maken.”

## GOED VAN START

Een rondgang langs enkele ondernemers in de cumelasector brengt aan het licht dat ze unaniem heel blij zijn dat Rijkswaterstaat samen met de brancheorganisaties het initiatief heeft genomen de sector op te zoeken. Ook de start van de proef met een match-evenement op 4 februari, een netwerkbijeenkomst voor bedrijven met doel om samenwerkingen te initiëren, is goed ontvangen. “Voor het eerst in twintig jaar maak ik mee dat MKB-bedrijven actief worden uitgenodigd om deel te nemen aan een aanbesteding”, zegt Erik Punt van Eijkelboom BV, één van de cumelabedrijven die aanwezig was op het Project Match. Door de jaren heen zag Punt cumelabedrijven steeds meer uit beeld verdwijnen, doordat aanbestedingen steeds groter en complexer werden.

“Daarom is dit een heel goed initiatief”, zegt Punt over het match-evenement. Kleine, middelgrote en grote bedrijven waren allemaal uitgenodigd om deel te nemen en meer te weten te komen over het werk rond drie grote rivieren van Nederland: Maas, Rijn en IJssel (zie kader). “Bijzonder, want er kwamen bloedgroepen bij elkaar die an-

ders niet bij elkaar komen”, constateert Christian de Wit, commercieel manager bij Van Doorn. Dat is iets wat hij als heel positief heeft ervaren.

## VERTAALSLAG MAKEN

Toch is er nog veel werk te verzetten om echt een nieuwe vorm van aanbesteden neer te zetten en MKB-bedrijven een kans te geven. Zowel Punt als De Wit zijn kritisch als hen wordt gevraagd of ze hierin echt een nieuwe manier van aanbesteden zien. Ze zijn met name heel nieuwsgierig wat er straks voor eisen zullen worden gesteld wanneer de tender ongeveer half april wordt gepubliceerd op TenderNed. Hoe wordt de borging van eerlijk geld voor eerlijk werk vertaald naar de praktijk? Iets waar Rijkswaterstaat zegt mee bezig te zijn en nog over in gesprek gaat met de brancheorganisaties. Ook Willemsen beaamt dat er echt nog zaken moeten worden aangepast. “Gelukkig heeft Rijkswaterstaat ons en de andere brancheorganisaties de ruimte gegeven om mee te denken en hopelijk vertaalt dat zich naar de eisen”, zegt hij. Hij vindt het vooral belangrijk dat de de klassieke hiërarchie van grootbedrijf versus MKB-bedrijf wordt doorbroken. “Daarvoor moet Rijkswaterstaat transparantie eisen, belonen en handhaven. Tweede punt is dat ze moeten voorkomen dat er hoge kosten komen voor projectmanagement. Benut en beloon de kennis van en regie door regionale MKB-ondernemers.”

## 'ONS STREVEN IS EEN VOLGENDE STAP IN HET DOORBREKEN VAN DE HIËRARCHIE TUSSEN GROOTBEDRIJF EN MKB-BEDRIJF'

Willemsen verwoordt met zijn laatste opmerking de zorgen die wij ook terug hoorden bij diverse ondernemers. Het gaat dan vooral over de verdeling van het budget. Ondernemers zijn bang dat een te groot deel van het budget terecht zal komen bij begeleidings- en adviesbureaus, waardoor er te weinig overblijft voor uitvoering van het beheer en het onderhoud. “Daarom hebben we Rijkswaterstaat enkele suggesties gedaan waarmee dat kan worden voorkomen.”

Het ziet er naar uit dat er nog wat stappen gezet zullen moeten worden. Nog voor het gesprek met de brancheorganisaties heeft plaatsgevonden, ziet Marc van der Zee van Rijkswaterstaat goede mogelijkheden om suggesties van de brancheorganisaties over te nemen. Zo stond er bijvoorbeeld in het concept nog dat een ondernemer een referentiewerk van vijf miljoen moest hebben gedaan. “Alleen de echt grote bedrijven



in onze sector kunnen aan die eis voldoen”, duidt Cumela-voorzitter Wim van Mourik deze eis. Van der Zee geeft aan dat Rijkswaterstaat overweegt dit aan te passen gezien de opmerkingen vanuit de brancheorganisaties.

Van der Zee herkent ook de zorgen rondom het management en heeft daarvoor wel oplossingen in gedachte. “Doorgaans staat bij het werk tegenover bijvoorbeeld een technisch manager van ons een technisch manager van de aannemer, maar dat gaan we nu anders doen. Het plan is om echt als een team te gaan werken en aanvullend op elkaar te zijn. De aannemer levert dan bijvoorbeeld de technisch manager en wij leveren de assetmanager”, zegt Van der Zee. Hij stelt dat ondernemers die iets zelf niet in huis hebben daarvoor een passende partner in de arm kunnen nemen. “Er zijn bedrijven in jullie sector die met het prestatiecontract groot zijn geworden en Rijkswaterstaat hoopt dat nu ook de kansen worden gegrepen die hier liggen.”

#### INSPIREREN EN MOTIVEREN

Willemsen realiseert zich dat het werk echt heel goed past bij cumelabedrijven maar dat het ook nog steeds gaat om drie grote kavels, toch daagt hij de cumelabedrijven uit om zich niet te laten afschrikken, maar creatief te zijn en te kijken hoe het voor hen kan werken. “We hopen dat Rijkswaterstaat ook nog kijkt naar de grootte van de kavels.”

### ‘HET BUDGET MAG NIET TERECHT KOMEN BIJ BEGELEIDINGS- EN ADVIESBUREAUS’

Specifiek voor dit project spelen er een aantal belangrijke zaken waardoor de hulp van de lokale ondernemers heel belangrijk is. “Er zijn veel zaken die nog in kaart moeten worden gebracht, zoals de staat van het areaal, hoe de vegetatie eruit ziet, enzovoort”, zegt Rick Kuggeleijn, programmamanager uiterwaarden bij Rijkswaterstaat, tijdens het match-evenement. De tweede uitdaging voor Rijkswaterstaat is het onderhoud zelf. “Het civiel onderhoud staat nog in de kinderschoenen”, zegt Kuggeleijn. “We weten nog niet goed hoe we dat moeten doen, bijvoorbeeld

een geul baggeren die naast een rivier ligt. Hebben we daar een nieuwe machine of een nieuwe methode voor nodig?” Juist dat is één van de redenen dat Willemsen blij is dat Cumela werd betrokken bij het project. “Dit is werk dat bij uitstek onze sector goed kan doen. Kijk alleen maar naar de vragen die Kuggeleijn stelt.”

### ‘EEN NIEUWE FORM VAN AANBESTEDEN, KAN EEN NIEUWE TREND IN GANG ZETTEN’

“Technisch is het, ten opzichte van veel andere Rijkswaterstaatsprojecten, een relatief eenvoudig project, maar qua complexiteit met de omgeving is het verreweg het moeilijkste project dat ik ooit heb gedaan”, vult Van der Zee aan. Hij legt uit dat dit mede komt doordat de percelen zijn versnipperd en er heel veel verschillende grondeigenaren bij betrokken zijn, maar ook doordat het publiek meekijkt wat je aan het doen bent en zich betrokken voelt bij de gronden. “Je moet daar zorgvuldig mee omgaan.”

Daarom is er Rijkswaterstaat veel aan gelegen dat deze nieuwe vorm van aanbesteden een succes wordt. Het kan een nieuwe trend in gang zetten.

### ONDERHOUD UITERWAARDEN

Rond half april komt Rijkswaterstaat met de aankondiging van de tender via TenderNed en wordt duidelijk welke tendereisen er definitief gaan gelden. In totaal omvat de klus 64.000 hectare uiterwaarden, exclusief zomerbed, waarvan 10.000 hectare van Rijkswaterstaat is. Op die grond bevinden zich ongeveer 100.000 bomen, meer dan honderd nevengeulen en tweehonderd kilometer natuurvriendelijke oevers en krijg je onder meer te maken met 12.000 eigenaren. Dat het stukje datamanagement zo specifiek wordt benoemd, heeft ermee te maken dat veel van het grote gebied nog in kaart moet worden gebracht. Daar moeten dan ook weer handvatten uitkomen die gaan helpen om het beheer en het onderhoud efficiënt te kunnen uitvoeren. Goed omgevingsmanagement is nodig om de werkzaamheden te kunnen uitvoeren en om het publiek mee te nemen in het werk en zo negatieve publiciteit te voorkomen.



VOOR  
BEZ  
ERV  
OP

B  
P